

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postmottak@kmd.dep.no

Dato: 28.10.2020

Deres ref.: 20/3588

Vår sak: 2020/53-417/dw

Høring – endringer i statsansatteloven

LO Stat har mottatt innspill fra forbundene i LO Stat, og sender med dette følgende merknader til KMDs forslag.

Forslaget til endring i lov om statens ansatte innebærer at loven får en ny § 39a om registrering av verv og økonomiske interesser statsansatte har, og at departementet kan fastsette veiledende retningslinjer. I høringsnotatet går det frem at det er den enkelte virksomhet som skal ta stilling til om det er behov for en registerordning og fastsette hvilke ansatte som skal omfattes og hvilke opplysninger som skal registreres.

Begrunnelsen for en registreringsordning i staten fremstår som rimelig, og underbygger og fremhever statsforvaltningens egenart. En registreringsordning er begrunnet i hensynet til tilliten til forvaltningen. LO Stat ser positivt på dette. Åpenhet rundt mulige interessekonflikter må imidlertid balanseres mot hensynet til statsansattes rett til personvern og privatliv. Terskelen for å være omfattet av et slikt kontrolltiltak skal være høy.

LO Stat støtter at registreringsplikt av økonomiske interesser kan gjøres gjeldende for virksomhetens ledelse, men er skeptisk til at ordinære saksbehandlere omfattes av registreringsplikt. Dette vil være et sterkt inngrep i ansattes rett til personvern og privatliv, og står ikke i forhold til hva som kan oppnås med at ordinære saksbehandlere omfattes av registreringsplikt. LO Stat mener at en slik avgrensning av hvem som kan omfattes av en registreringsordning må komme klart fram i lovteksten.

LO Stat vil understreke viktigheten av at en registreringsordning som dette ikke gjøres til en generell ordning i virksomhetene. Ordningen må begrenses og bare gjøres gjeldende til stillinger hvor det i mer enn noen få tilfeller vil kunne være en reell risiko for lojalitets- og interessekonflikter.

LO Stat har merket seg at departementet legger til grunn at et pålegg om opplysnings- og registreringsplikt ikke vil være å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2.

Dette synet mangler tilstrekkelig begrunnelse. Det er etter LO Stats syn ikke tilstrekkelig å hevde at en registreringsplikt ikke er så omfattende som de vedtak som er å regne som enkeltvedtak etter § 2 annet ledd. En statsansatt vil kunne ha et legitimt behov for å påklage beslutninger om pålagt opplysnings- og registreringsplikt.

Departementet fastslår også at det er viktig at en registreringsordning underlegges offentlig innsyn i de aktuelle opplysningene. Offentlig innsyn, særlig i ordinære saksbehandlers økonomiske interesser eller bierverv, vil etter LO Stats oppfatning innebære et uforholdsmessig inngrep i personvern og privatliv. LO Stat er derfor kritisk til at registrene skal være tilgjengelige for allmenheten. Etter vår oppfatning er det et godt prinsipp at habilitetsvurderinger gjøres av den enkelte i samråd med arbeidsgiver, og til syvende og sist av lovavdelingen i justisdepartementet. Tilgang til registrerte opplysninger bør ikke gjøres tilgjengelig for allmenheten via nettsider, men gjennom offentlighetslovens bestemmelser etter en konkret begjæring om innsyn.

En registreringsordning vil være omfattet av arbeidsmiljølovens § 9-2 om drøfting, informasjon og evaluering av kontrolltiltak, samt hovedavtalens regler om informasjon og drøfting. LO Stat vil understreke behovet for å drøfte hvilke stillinger eller roller som skal være omfattet og hvilke opplysninger det vil gjelde. Drøftingene må også omfatte arbeidsgivers begrunnelse for den konkrete registreringsplikten. De som omfattes av tiltaket må ha krav på informasjon om formålet og om praktiske konsekvenser av registreringen. Det må også komme klart fram i lovteksten, eller tilhørende retningslinjer/forskrift at behovet for dette kontrolltiltaket jevnlig skal evalueres.

LO Stat understreker betydningen av hovedavtalen i staten om informasjon og drøfting, og at det må henvises til disse i eventuelle veiledende retningslinjer og forskriftsarbeid. I slike retningslinjer må også vilkårene i arbeidsmiljøloven § 9-1 første ledd presiseres, samt hvilke vurderinger som må ligge til grunn for vilkårene.

Med vennlig hilsen
LO Stat

Egil Andre Aas /s/
Leder

Dag Westhrin /s/
Sekretær